

Svitlana Bebko. Strategic directions for development of higher education system of Ukraine.

The purpose of the study: to feature the modern state and key trends of the system of higher education in Ukraine. The article studies the directions and guidelines that can be used in solving the problems of reforming the system of higher education in Ukraine. Having studied the domestic market of education services, the author of the research has established the necessity to research the mechanism of regulating the activities of higher education institutions of Ukraine and foreign countries. There has been also established the necessity to develop scientific and practical proposals on the introduction of the best elements of foreign experience in the domestic practice of supporting the economic development of the higher education system. The theoretical, methodological, scientific and practical basics of organization of the system of higher education of Ukraine in the context of challenges of global development are established. **Research methods.** In the process of research, the method of induction was used to implement formal-logical generalizations, which enable to formulate a general conclusion based on the analysis of individual facts and phenomena. The method of deduction was used to obtain intermediate (partial) conclusions based on the analysis of the nature of the overall process. The abstract method was applied to identify and identify significant trends in economic processes. The author of the research used the method of comparative analysis while comparing the characteristics of the development of higher education systems of Ukraine and other countries. **Result.** There has been studied the directions and guidelines that can be used to solve the tasks of transforming the system of higher education of Ukraine and borrowing foreign experience.

Key words: higher education system, higher education institution, key trends, foreign experience.

Светлана Бибко. Стратегические направления развития системы высшего образования Украины.

Цель исследования: охарактеризовать современное состояние и ключевые тенденции развития системы высшего образования Украины. Статья исследует те направления и ориентиры, которые могут быть использованы в ходе решения задач по реформированию системы высшего образования Украины. На основании анализа деятельности отечественного рынка образовательных услуг обоснована необходимость исследовать механизм регулирования деятельности высших учебных заведений Украины и зарубежных стран, а также выработать научно-практические предложения по вопросам внедрения лучших элементов зарубежного опыта в отечественную практику поддержки экономического развития системы высшего образования. Установлено теоретико-методические и научно-практические основы организации системы высшего образования Украины в контексте вызовов глобального развития. **Методы исследования.** Во время выполнения исследования использовался метод индукции для осуществления формально-логических обобщений, что делает формулировки общего вывода на основе анализа отдельных фактов и явлений. Метод дедукции использовался для получения промежуточных (частичных) выводов на основе анализа характера общего процесса. Метод абстрагирования применялся для выявления и идентификации значимых тенденций экономических процессов через оставление без внимания случайных явлений. Метод сравнительного анализа использовался при сопоставлении характеристик развития систем высшего образования Украины и других стран. **Результат.** Определены направления и ориентиры, которые могут быть использованы для решения задач по трансформации системы высшего образования Украины и заимствования иностранного опыта.

Ключевые слова: система высшего образования, высшее учебное заведение, ключевые тенденции, иностранный опыт.

Стаття надійшла до редколегії 03.03.2019 р.

УДК 37.378

ТЕОРЕТИЧНЕ ПІДГРУНТЯ ПРОФЕСІЙНОЇ ПІДГОТОВКИ МАЙБУТНІХ УЧИТЕЛІВ ПОЧАТКОВОЇ ШКОЛИ В УНІВЕРСИТЕТАХ ВЕЛИКОЇ БРИТАНІЇ

Тетяна Зорочкіна

кандидат педагогічних наук, доцент

Черкаський національний університет імені Богдана Хмельницького,
м. Черкаси, Україна, zvezdochcina@gmail.com

DOI: <https://doi.org/10.29038/2415-8143-2019-01-12-18>

Мета дослідження У статті розкриваються теоретичні засади професійної підготовки майбутніх учителів початкової школи в університетах Великої Британії. **Методи дослідження.** На основі аналізу наукових джерел узагальнено, виділено та розглянуто професійний розвиток учителя початкової школи у Великій Британії. **Результат.** Схарактеризовано інноваційні підходи до підвищення кваліфікації вчителів початкової школи у системі неперервної освіти та вплив самоосвіти вчителя початкової школи на

забезпечення якісного навчально-виховного процесу. Визначено теоретико-методичні засади змісту підготовки майбутніх учителів початкової школи Великої Британії. Зроблено аналіз курикулумів британських університетів. Досліджено структуру системи підготовки майбутніх учителів початкової школи у Великій Британії та систему управління педагогічною освітою в цій країні. Визначено становлення і розвиток системи педагогічної освіти у Великій Британії. Система освіти Великої Британії включає 8 рівнів освіти. Розкрито питомі ознаки розвитку неперервної освіти XXI століття.

Важливою ланкою неперервної педагогічної освіти Великої Британії є її післядипломний рівень. На високому рівні представлена наукова робота у ЗВО Великої Британії приблизно одна третина дослідницької діяльності, проведеної британськими університетами, вважається провідною у світі в галузі дослідницької компетенції.

Ключові слова: професійна підготовка, майбутні учителі, початкова школа, університет, Велика Британія.

Постановка проблеми у загальному вигляді та зв'язок із важливими науковими чи практичними завданнями. Сучасному світу властиві швидкі зміни в усіх сферах життєдіяльності, що характеризується глибокими економічними і соціальними перетвореннями, викликаними широким використанням досягнень науково-технічного прогресу в усіх сферах людської діяльності.

Сьогодні в світі вчитель стає об'єктом динамічної уваги. Суспільство відчуває гостру потребу в вчителях, гнучко мислячих і здатних знаходити нестандартні рішення задач сучасної освіти. Підготовка такого вчителя на початку третього тисячоліття є тривалим і цілісним процесом, спрямованим на розвиток знань, умінь і навичок, згідно новим професійним стандартам.

В наш час відбуваються зміни і в особистості вчителя, зміни в професійному спрямуванні і, відповідно, його статусу. На це впливає формування особистісних якостей і професійних здібностей учителя, заволодіння ним новими технологіями. Разом з тим необхідно підкреслити, що до сих пір не існує єдиної оптимальної моделі особистості вчителя-професіонала XXI століття як ціннісного критерію його професіоналізму, яка б використовувалася педагогами в усьому світі, оскільки для її успішної реалізації необхідно враховувати соціально-економічні, культурологічні та психологічні чинники, серед яких важливе місце займає національний аспект педагогічної професії, що виражається не тільки в статусі педагога, а й домінуючою концептуальною ідеєю педагогічної освіти. Вивчення і порівняльний аналіз зарубіжного досвіду може підвищити якісний рівень підготовки педагогічних кадрів та соціальну значимість української системи педагогічної освіти, допоможе виявити і розглянути нові підходи до професійного становлення вчителя.

Процес входження української системи освіти в європейський і світовий освітній простір пов'язаний з пошуком механізмів адаптації позитивного зарубіжного досвіду до нових реалій, про що йдеться у Національній доктрині розвитку освіти України у XXI столітті (2002 р.), Програмі дій щодо реалізації положень Болонської декларації у системі вищої освіти і науки України (2004 р.), Законі України «Про вищу освіту» (2006 р.), Постанові Кабінету Міністрів України «Про затвердження Державного стандарту початкової загальної освіти» (№ 462 від 20.04.2011 р.), Указі Президента України «Про національну стратегію розвитку освіти в Україні на період до 2021 року» (2013 р.), законах України „Про вищу освіту” (2014), рішеннях колегії МОН України «Нова українська школа: концептуальні засади реформування середньої школи» (№ 10 від 27.10.2016 р.).

Основні механізми діяльності освітніх систем у всьому світі стають предметом ретельного системного дослідження, в якому велика роль відводиться порівняльно-педагогічному аналізу. Становлення системи професійної підготовки педагогічних кадрів в Україні неможливо вивчати окремо від процесів і тенденцій розвитку світового освітнього простору, що вимагає ґрунтовного наукового аналізу досягнень розвинутих країн в галузі професійної підготовки педагогічних кадрів. Так як досвід професійної освіти Великої Британії отримав широкий міжнародний резонанс, то проблеми і тенденції розвитку системи освіти в даній країні представляють в даний час інтерес для вітчизняної науково-педагогічної громадськості.

Велика Британія є державою, в якій набула високого розвитку особлива система педагогічної освіти, яка успішно реалізує взаємозв'язок теоретичної підготовки та

практичної діяльності майбутніх вчителів початкової школи, що сприяє формуванню особистості педагога-професіонала - пріоритету сучасної британської освітньої політики. За останнє десятиліття в країні сформовано низку принципово нових підходів до гуманізації педагогічної діяльності, до матеріалізації видатних досягнень по формуванню найбільш значущих професійно-особистісних якостей педагога.

Сучасний британський вчитель досягає найвишого щабля професійного зростання і розвитку, лише досягнувши найкращих показників професіоналізму, який проявляється у всіх сферах його педагогічної діяльності.

Аналіз останніх досліджень і публікацій, в яких започатковано розв'язання даної проблеми і на які спирається автор, виділення невирішених раніше частин загальної проблеми, котрим присвячується означена стаття. Проблема формування професіоналізму вчителя в умовах педагогічної освіти в Великій Британії вивчається як зарубіжними, так і вітчизняними дослідниками. Послідовному аналізу з питань вивчення системи педагогічної освіти Великої Британії та країн Європи на різних етапах розвитку присвячено дослідження вітчизняних (Н. Авшенюк, В. Базуріна, Н. Бідюк, І. Задорожна, В. Євтух, Ю. Кіщенко, С. Коваленко, О. Кузнецова, Т. Кучай, В. Лозова, М. Лещенко, Н.Муқан, А. Парінов, Л. Пуховська, А. Сбруєва, О. Сухомлинська, Л. Штефан, Н. Яцишин та ін.), російських (Е. Абазовик, Ю.Алфьоров, Л.Акмаєв, Г. Андрєєва, Е. Аникієвич, Н. Воскресенська, Б. Вульфсон, О. Джуринський, К. Зискін, Е. Карабутова, Л.Кузнецова, З. Малькова, В. Лапчинська, Ю. Онищенко, В. Розумовський Д.Сабірова та ін.) і зарубіжних учених (Р.Армфелт, Х.Багер, Д.Барнет, К.Берн, Т.Бечер,П.Бергер, Д.Бічер, М.Вебер, Б. Елліс, В. Карр, Г.Кірк, А.Лістер, М.Лейн, Д.Лорілорд, Т.Лукман, Р.Моррісон, Д.Робсон, Д.Саус, Д. М. Уільямс.Уотсон, Д.Ханг та ін.).

Метою статті є розкриття розкрити теоретичні засади професійної підготовки майбутніх учителів початкової школи в університетах Великої Британії.

Виклад основного матеріалу дослідження з повним обґрунтуванням отриманих наукових результатів. Проаналізувавши теоретико-методологічні засади педагогічної освіти у Великій Британії, ми визначили, що становлення і розвиток системи педагогічної освіти у Великій Британії, який займає широкий часовий період з середини ХІХ до початку ХХІ ст.. У кінці 60-х – на початку 70-х рр. у системі педагогічної освіти Великої Британії відбулися помітні зміни. Поява денних педагогічних коледжів мала велике значення для розвитку системи професійної підготовки вчительських кадрів у Великій Британії. Це призвело до підвищення рівня підготовки майбутніх учителів початкової школи, оскільки: відбувся зв'язок коледжів з університетською системою; викладацький склад коледжів якісно змінився за рахунок залучення університетських викладачів; прийом студентів до коледжів поступово став здійснюватися незалежно від релігійної приналежності; розширився зміст професійної підготовки майбутніх учителів за рахунок уведення таких навчальних дисциплін, як педагогіка і психологія [1].

В 80-ті роки ХХ століття університетські вчительські коледжі були перетворені в педагогічні відділення. Перетворення університетських вчительських коледжів в університетські педагогічні відділення насамперед означало необхідність отримання їх випускниками першого наукового ступеня – ступеня бакалавра.

З початку 90-х рр. ХХ століття підготовка вчителів у Великій Британії здійснюється, в основному, в навчальних закладах двох типів: в університетах (на факультетах педагогіки) і в коледжах вищої освіти (це можуть бути педагогічні коледжі або коледжі, що мають також і інші навчальні курси). На початку 90-х років набули поширення альтернативні варіанти доступу до вчительської професії – програми підготовки “артикульованого” (Articled Teacher) та “ліцензованого” (Licensed Teacher) вчителя [2; 3].

У Великій Британії за весь період розвитку освіти проводиться ряд реформ вищої школи: з'являється єдина структура вищої освіти; одержання коледжами статусу університетів, які давали право присуджувати академічні степені та звання; затвердження нових структур; одержання права присвоєння ступенів неуніверситетським навчальним закладам; покращення роботи магістратури і докторантури; розширення доступу до вищої

освіти дорослого населення країни; розробку критеріїв одержання статусу університету, спрощення цієї процедури; покращення якості підготовки фахівців, організація зовнішнього контролю за якістю їх підготовки.

Реформи у вищій освіті Великої Британії кінця XX – початку XXI століття найбільше торкнулися педагогічної освіти і, перш за все, необхідно було розв'язати протиріччя між високими вимогами, що пред'являлися англійським суспільством до вчителів, і недостатнім рівнем його професійної підготовки. У цьому контексті уряд Великої Британії націлив усі зусилля на розширення функцій учителя в школі та оновлення початкової ланки освіти, поліпшення підготовки педагогічних працівників у цілому та створення єдиного освітнього простору в країнах Європейської Співдружності [4].

Сьогодні у Великій Британії, як і в багатьох інших зарубіжних країнах, найбільш поширеними є такі освітньо-кваліфікаційні рівні: бакалавр, магістр, доктор філософії. Слід підкреслити, що вже в кінці XX століття у Великій Британії актуальною стала проблема співвідношення викладання і дослідницької роботи в діяльності сучасного вчителя. На початку XXI століття ця проблема набула ще більшого значення. Сьогодні в британській системі освіти є запит саме на вчителя-дослідника. Як відомо, на початку XXI століття зростаюча динаміка еволюційних процесів істотно змінила умови розвитку соціумів, виходячи з масштабності трансформацій і загальності проблем, шляхи інтеграції по вирішенню глобальних суперечностей. Інтеграційні тенденції стали об'єктивною реальністю, і знайшли своє відображення в новітніх концепціях організації глобального простору [5].

Система освіти Великої Британії включає 8 рівнів освіти: дошкільна освіта, початкова освіта, молодша середня освіта, старша середня освіта, короткий цикл вищої освіти (коледжі вищої освіти або університети), перший рівень вищої освіти (бакалавр), другий рівень вищої освіти (магістр), третій рівень вищої освіти (докторський ступінь).

Структура системи підготовки майбутніх учителів початкової школи у великій Британії представлена педагогічними відділеннями університетів, педагогічними коледжами університетського рівня (державними та приватними).

Система управління педагогічною освітою Великої Британії. Наголошено, що у Великій Британії управління системою освіти здійснюється на 2 рівнях: у центральному та місцевому. Центральним органом управління є Департамент освіти і науки [6].

Особливістю управління системою освіти у Великій Британії є те, що держава безпосередньо не фінансує університети, а впливає на них через сувору звітність, ринкові замовлення, через фінансовий меморандум за допомогою введення в штат проректора, який контролює чітко визначені ними вимоги.

Характерною особливістю системи освіти в країні є перевага державного сектора. В останні десятиріччя вплив держави на розвиток освіти зріс. Освіта в Сполученому Королівстві контролюється Управліннями освіти (DfE). Особливістю британської моделі управління освітою є значна кількість спеціалізованих агенств-посередників, що працюють разом з DfE.

Привертає увагу і система фінансування ВНЗ — Система «фінансування за формулою» (розподіл коштів в залежності від досягнень).

Базовим документом управління ЗВО є Стратегічний план, що розробляється на 5 років і конкретизується у дворічних планах. В ньому передбачено: розвиток інформаційних ресурсів, кадрова, фінансова й стратегія студентів, контроль якості [7; 8].

Аналіз курикулумів британських університетів, зокрема: Роухемптонського університету (University of Roehampton), університету «Східна Англія» (University of East Anglia), Кінгстонського університету (Kingston University) свідчить, що для них характерні цикли: загальноосвітньої підготовки та циклу практичної підготовки. На основі аналізу курикулумів ми відмічаємо тісні партнерські зв'язки факультетів освіти із школами.

Форми та методи навчання Великої Британії спрямовані на те, щоб студенти в процесі навчання виявляли більше самостійності та ініціативи. Велика увага приділяється самосійній, дослідницькій роботі та написанню різних есе.

Вирішальним значенням неперервної системи професійно-педагогічної підготовки у Великій Британії є досягнення високих кінцевих результатів плідного навчання майбутніх вчителів початкової школи, що є довгостроковим процесом і відбувається шляхом послідовної реалізації ряду проміжних цілей, пов'язаних із змістом навчання на кожному етапі. Розвиток неперервної педагогічної освіти у Великій Британії повільно змінювався. Щодо розвитку системи неперервної педагогічної освіти у Великій Британії, то на ній позначилося прийняття у 1987 р. Урядового документу «загальнонаціональний курикулум» [9].

Систему підвищення кваліфікації вчителів початкової школи у системі неперервної освіти у Великій Британії визначає законодавча база політики країни.

Важливою ланкою неперервної педагогічної освіти Великої Британії є її післядипломний рівень. Курси підвищення кваліфікації вчителів проводяться в різних навчальних закладах і установах освіти: при інститутах педагогіки вищих навчальних закладів, при незалежних консультативних групах, при Департаменті освіти і науки, при вчительських центрах, при місцевих органах освіти, при школі.

За тривалістю курси діляться на короткострокові та довгострокові. Констатуємо, що під час проходження курсів підвищення кваліфікації вчителів, вони займаються науково-дослідною діяльністю під керівництвом тьюторів університету.

Головним консультативним і аналітичним органом з питань кваліфікації вчителів є Королівська інспекторська служба.

Зауважимо, що існують різні форми педагогічної самоосвіти: самостійна дослідницька робота; самостійне вивчення досягнень педагогічної науки і передового педагогічного досвіду тощо. Велика увага в університетах Великої Британії відводиться самостійній роботі студентів, на здатності до самонавчання та вмінні здобувати знання без допомоги викладача.

Професійний саморозвиток є інтегративним творчим процесом свідомого особистісного розвитку, у результаті якого має місце мотиваційна, когнітивна, ціннісна та діяльнісна сфера фахівця. Професійний саморозвиток відбувається за допомогою механізмів самопізнання, самоорганізації, самоосвіти, самооцінки, саморегуляції, як прагнення до самоактуалізації на основі розвитку професійного мислення, здійснення творчих здібностей, всіляких форм експериментальної роботи. Самовдосконалення є фундаментальним шляхом формування особистості не тільки як професіонала, а перш за все як людини, розвитку своїх здібностей, набуття знань і вмінь.

Проаналізувавши стан підготовки вчителя початкової школи в університетах Великої Британії та України, зазначмо, що високі показники освіченості населення України не приносять належних результатів її населенню та економіці через низьку якість освіти та її невідповідність сучасним потребам ринку праці. Щодо якості підготовки вчителів початкової школи у Великій Британії, акцентуємо увагу на тому, що нинішній глобальний соціально-економічний та технологічний контекст поставив освіту в центрі європейської стратегії сталого розвитку та конкурентоспроможності. Має місце посилення тиску на системи освіти, що безпосередньо впливає на найважливіший фактор у школі, який діє на досягнення учнів, а саме роботу вчителів.

У вищих навчальних закладах Великої Британії успішні стажери у подальшій освіті мають Кваліфікований статус вчителя QTS та Післядипломний сертифікат в освіті (PGCE). Викладання є випусковою професією в країні, а випускники можуть отримати ступінь та QTS разом на три- або чотирирічному курсі бакалавра в університеті.

Особливістю університетів у Великій Британії є те, що у цілому ряді навчальних закладів у рамках двостороннього міжнародного співробітництва створені навчальні курси підготовки здобувачів ступеня доктора філософії. Частину навчального часу студенти проводять у навчальних закладах Великої Британії, частину – у навчальних закладах своєї країни.

На високому рівні представлена наукова робота у ЗВО Великої Британії приблизно одна третина дослідницької діяльності, проведеної британськими університетами, вважається провідною у світі в галузі дослідницької компетенції.

У Великій Британії управлінські рішення в системі освіти приймаються в основному на шкільному рівні (81%) і лише 19% — на місцевому рівні. Отже, в цій країні управлінські рішення з питань освіти й ключових проблем, зокрема планування, вибір змісту, форм, методів організації навчання розв'язуються самостійно, що свідчить про вияв автономії навчального закладу, про можливість розкриття його потенційних можливостей, що гарантує створення умов для забезпечення високої якості освітніх послуг.

Що стосується України, зазначаємо, що основна частка управлінських рішень системі загальної середньої освіти приймаються на центральному (40%) і регіональному (13%) рівнях — понад 50% і лише 15% (у Великій Британії 81%) проблема вирішується на шкільному рівні.

На сучасному етапі розвитку освіти підготовці вчителів початкової школи приділяється велике значення, оскільки у молодшому шкільному віці закладаються основи формування особистості. Вчитель початкової школи є головною фігурою освіти, а рівень його професійної підготовки є пріоритетною складовою успішності школи, результативності застосування нових інформаційних технологій і засобів навчання.

Висновки з цього дослідження і перспективи подальших розвідок у даному напрямку. Здійснене дослідження не вичерпує всіх аспектів цієї проблеми. Подальшого вивчення потребують: подальша мотивація розвитку системи підготовки вчителя початкової школи у Великій Британії в умовах глобалізаційних та інтеграційних процесів; дидактичні основи підготовки вчителя початкової школи в університетах Великої Британії за програмами дистанційної освіти; порівняльний аналіз організації студентського самоврядування в Україні і Великої Британії у процесі професійної підготовки майбутніх учителів початкової школи.

Джерела та література

1. Кіщенко Ю. В. Історико-соціальні передумови становлення сучасної системи професійної підготовки вчителів в Англії та Уельсі / Ю. В. Кіщенко // Педагогічні науки : зб. наук. праць. - Херсон: ХДУ, 2005 . - Вип. 40 . - С. 423 - 428
2. DES. Teacher education and training. Report by a Committee of inquiry. Chairman Lord James. – London: HMSO, 1972 a. – 150 p. 3. In-service training and educational development: an international survey/ Ed. D. Hopkins. – London: Croom Helm, 1986. – 334 p.
3. Задорожна І. П. Особливості методичної підготовки вчителів англійської мови у Великій Британії [Текст] : дис. ... канд. пед. наук : 13.00.04 - теорія і методика професійної освіти / Задорожна Ірина Павлівна ; Тернопільський держ. пед. ун-т ім. В. Гнатюка ; наук. кер. Н. Г. Ничкало. – Тернопіль, 2002. – 328 с.
4. Погребняк Н. М. Основні напрямки реформування вищої педагогічної освіти Великобританії / Н. М. Погребняк // Вісник Луганського національного університету імені Тараса Шевченка. Сер.: Педагогічні науки : Зб. наук. ст. – Луганськ, 2010. – Вип. 16 (203). – Ч. II. – С. 278–286.
5. Barber M. High expectations and standards of all, no matter what: creating a world class education service in England / M. Barber. – London : Routledge Falmer, 2001. – 187 p.
6. Особливості управління централізованою і децентралізованою системами освіти – Електронний ресурс. – [Режим доступу] : <https://studopedia.org/10-135464.html>
7. Система вищого образования в Великобритании – Електронний ресурс. – [Режим доступу]: http://window.edu.ru/resource/700/58700/files/System_of_higher_education_in_Great_Britains.pdf
8. Department for Education Consolidated annual report and accounts. For the year ended 31 March 2017. – London. – 208 p.
9. Сабирова Д. Р. Обеспечение качества непрерывного педагогического образования в Великобритании (вторая половина XX в.) : дисс. ... доктора педагогических наук : спец. 13.00.01 – общая педагогика, история педагогики и образования / Д. Р. Сабирова. – Казань, 2008. – 479 с.

References

1. Kishchenko, YU. V. Istoryko-sotsial'ni peredumovy stanovlennya suchasnoyi systemy profesynoyi pidhotovky vchyteliv v Anhliyi ta Uel'si / YU. V. Kishchenko // Pedagogichni nauky : zb. nauk. prats'. - Kherson: KH DU, 2005 . - Vyr. 40 . - S. 423 - 428
2. DES. Teacher education and training. Report by a Committee of inquiry. Chairman Lord James. – London: HMSO, 1972 a. – 150 p. 3. In-service training and educational development: an international survey/ Ed. D. Hopkins. – London: Croom Helm, 1986. – 334 p.

3. Zadorozhna, I. P. Osoblyvosti metodychnoyi pidhotovky vchyteliv anhliys'koyi movy u Velykiy Brytaniyi [Tekst] : dys. ... kand. ped. nauk : 13.00.04 - teoriya i metodyka profesynoyi osvity / Zadorozhna Iryna Pavlivna ; Ternopil's'kyu derzh. ped. un-t im. V. Hnatyuka ; nauk. ker. N. H. Nychkalo. – Ternopil', 2002. – 328 s.
4. Pohrebnyak N. M. Osnovni napryamky reformuvannya vyshchoyi pedahohichnoyi osvity Velykobrytaniyi / N. M. Pohrebnyak // Visnyk Luhans'koho natsional'noho universytetu imeni Tarasa Shevchenka. Ser.: Pedahohichni nauky : Zb. nauk. st. – Luhans'k, 2010. – Vyp. 16 (203). – CH. II. – S. 278–286.
5. Barber M. High expectations and standards of all, no matter what: creating a world class education service in England / M. Barber. – London : Routledge Falmer, 2001. – 187 p.
6. Osoblyvosti upravlinnya tsentralizovanoyu i detsentralizovanoyu systemamy osvity – Elektronnyy resurs. – [Rezhym dostupu] : <https://studopedia.org/10-135464.html>
7. Systema vyssheho obrazovannya v Velykobrytaniyi – Elektronnyy resurs. – [Rezhym dostupu]: http://window.edu.ru/resource/700/58700/files/System_of_higher_education_in_Great_Britains.pdf
8. Department for Education Consolidated annual report and accounts. For the year ended 31 March 2017. – London. – 208 r.
9. Sabyrova D. R. Obespechenye kachestva nepreryvnoho pedahohycheskoho obrazovannya v Velykobrytaniyi (vtoraya polovyna XX v.) : dyss. ... doktora pedahohycheskykh nauk : spets. 13.00.01 – obshchaya pedahohyka, ystoryya pedahohyky u obrazovannya / D. R. Sabyrova. – Kazan', 2008. – 479 s.

Зорочкина Татьяна Сергеевна. Теоретические основы профессиональной подготовки будущих учителей начальной школы в университетах Великобритании. Цель исследования. В статье раскрываются теоретические основы профессиональной подготовки будущих учителей начальной школы в университетах Великобритании. **Методы исследования.** На основе анализа научных источников обобщенно, выделено и рассмотрено профессиональное развитие учителя начальной школы в Великобритании. **Результат.** Охарактеризованы инновационные подходы к повышению квалификации учителей начальной школы в системе непрерывного образования и влияние самообразования учителя начальной школы на обеспечение качественного учебно-воспитательного процесса. Определены теоретико-методические основы содержания подготовки будущих учителей начальной школы Великобритании. Сделан анализ курикулума британских университетов. Исследована структура системы подготовки будущих учителей начальной школы в Великобритании и систему управления педагогическим образованием в этой стране. Определены становление и развитие системы педагогического образования в Великобритании. Система образования Великобритании включает 8 уровней образования. Раскрыты отдельные признаки развития непрерывного образования XXI века.

Важным звеном непрерывного педагогического образования Великобритании является ее последипломная уровень. На высоком уровне представлена научная работа в ЗВО Великобритании примерно одна треть исследовательской деятельности, проводимой британскими университетами, считается ведущей в мире в области исследовательской компетенции.

Ключевые слова: профессиональная подготовка, будущие учителя, начальная школа, университет, Великобритания.

Zorochkina Tetyana Sergeevna. Theoretical subject of professional training of future primary school teachers in universities of great Britain. The purpose of the study. The article reveals the theoretical basis for the training of future primary school teachers at the universities of the United Kingdom. Based on the analysis of scientific sources, the professional development of the elementary school teacher in the United Kingdom has been summarized, highlighted and considered. The innovative approaches to improving the skills of elementary school teachers in the system of continuous education and the effect of self-education of the elementary school teacher on providing a quality educational process are described. **Research methods.** The theoretical and methodical principles of the content of preparation of future teachers of the elementary school of Great Britain are determined. **Result.** An analysis of the British university curriculum is made. The structure of the system of preparation of future teachers of elementary school in Great Britain and the system of pedagogical education management in this country is explored. The formation and development of the system of pedagogical education in the Great Britain is determined. The UK education system includes eight levels of education. Specific features of the development of continuous education of the XXI century are revealed.

An important link in Continuing Teaching Education in the UK is its postgraduate level. At a high level, scientific work in the UK's OECD is about one-third of research done by British universities and is considered the world's leading research competence.

Key words: vocational training, future teachers, elementary school, university, UK.

Стаття надійшла до редколегії 21.02.2019 р.